

Despre Ion Barbu si opera sa-a patra parte

Tema "neasteptata, solemna" a Mortii si Somnului se regaseste in Isarlak, Nastratin Hogea la Isarlak, Domnisoara Hus si Cantec de rusine, unde somnul hipnotic pregateste revelatia comunicarii cu o alta lume. In ceas de seara, timp de trecere si timp exceptional de cunoastere onirica, isi deapana Domnisoara Hus "chemarea mosorului" in cautarea iubitelui pierdut (asemeni Penei Corcodusa, eroina lui Mateiu I. Caragiale, "sora" livresca a Domnisoarei Hus). Acelasi somn hipnotic ii cuprinde pe oamenii cetatii Isarlak la aparitia luntrei-sicriu a lui Hogea Natratin, "soitar", bufon si ascet, care se autodevora, "trup sfant si hrana siesi", principiu cosmic fuzionand cu sine insusi, imagine emblematica pentru poezia barbiana.

"Rasul fonf al Demiurgului", la care face referire Ion Barbu in interviul citat, se face auzit de intregul ciclu Isarlak, subliniind caracterul de epifanie si bufona al acestor poezii.

"Alexandrinismul" este prezent in poezia hermetica, a nuntii de ritual alchimic din Ritmuri pentru nuntile necesare, Alexandria Egiptului fiind cunoscuta in Antichitate drept patria misterelor si a ritualurilor ezoterice, ale mortii si renasterii.

Vechea lirica engleza inspira ciclul Uvedenrode, care are drept moto doua versuri dintr-un poem de Longfellow (The slave singing at midnight): "For its tones by tums were glad / Sweetly solemn, wildly sad". Versurile sunt dominate de aliteratie, procedeu poetic prezent in Uvedenrode, unde unitatea sonora a versurilor confera un sens ce depaseste semnificatia individuala a cuvintelor. De altfel, unul dintre aspectele care ingreuneaza o lectura tra-ditionala a poeziilor barbiene din Uvedenrode si asa-zisul ciclu ermetic este dat de faptul ca pentru Ion Barbu unitatea notional-semnificativa minima in poezie nu este cuvantul ci versul, "grup cristalografie pur", aproximand sensul "restranselor perfectiuni poliedrale", care sunt momentele cruciale din existenta universului.

Repudierea primei perioade de creatie se datoreaza aspectului sau retoric. Negandu-i retorica, Ion Barbu nu neaga insa si continutul acestor versuri, legate de "elanul extatic" al fuziunii in Marea Fiinta cosmica.

Pe urmele lui Nietzsche dar si ale lui Hegel (pe care Ion Barbu il citeaza prin intermediul lui Mallarme) formele individuale sunt sacrificate in ritmurile nuntii cosmice, ale fuziunii cu sine a Fiintei Cosmice (a Ideii hegeliene, principiu cosmic) care, divinizata pentru a se manifesta in lume, isi recapata unitatea primordiala prin chemarea incantatorie a versului ce revine la ritualul orfic.